

Dinsdag 29 januari 1918 – ochtendeditie

Londen, 28 januari. Officieel: Gisteravond overviel de vijand een Engelse voorpost ten noordoosten van Langemark. Drie Britten worden vermist.

Uit de Vlaamse beweging.

De politieke zelfstandigheid.

Laten we rustig verder kroniekschrijven.

De 20^e van deze maand is de "politieke zelfstandigheid" van Vlaanderen uitgeroepen. Men heeft het er dan op gewaagd, na de bestuurlijke scheiding, ook de politieke scheiding tussen Walen en Vlamingen in te voeren. Het denkbeeld is vlug tot rijpheid gekomen in de vooruitstrevende activistische kringen. Of het vroegrijp is? De komende daden zullen het moeten uitwijzen.

Slechts af en toe had een van de jongeren even de aandacht gevestigd op de politieke scheiding als op de onvermijdelijke consequentie van de eenmaal genomen beslissing. De 2^e juli laatstleden wist echter De Toekomst deze scheiding reeds te voorspellen in de volgende bewoordingen: "In kringen, die in nauwe verbinding staan met de Politische Abteilung (te Brussel), onder de leden van de Raad van Vlaanderen en de hogere beambten van de Vlaamse ministeries, doen er in de laatste tijd veel geruchten de ronde, die elk waar Vlaams hart sneller en blijer doen kloppen. Men fluistert inderdaad, dat men eindelijk de beslissende stap vooruit zal doen en dat de Duitsers binnen enkele dagen de onafhankelijkheid en zelfstandigheid van Vlaanderen zullen programmeren."

Naderhand verschenen nog interviews van dr. Borms, W. Gysels, dr. Tack, R. De Clercq over de politieke zelfstandigheid van Vlaanderen.

Verder was er nog sprake van op de meetings, die de activistische propagandisten wekelijks houden, en het laatst prees prof. dr. de Vreese haar aan in het gevangenenkamp voor Vlamingen te Göttingen. Nooit is er echter een manifest zo waardig en met zoveel namen ondertekend als dat voor de vervlaamsing der Gentse hogeschool.

Intussen bleven de activistische kranten, die in België mogen verschijnen, er steeds om vragen; maar het had blijkbaar heel wat aarde aan de dijk eer er, onder de activistische voormannen zelf, enigszins overeenstemming was over het al of niet doorvoeren van de voorgenomen maatregel. Een voorspel tot de grote daad was de vergadering van 11 november 1917 te Brussel, waar de verklaring afgelegd werd, dat de Belgische regering niet langer als de vertegenwoordiging van de Vlamingen werd erkend.

Nu heeft dan de Raad van Vlaanderen – naar de termen van het centraal Vlaams persbureau – "het besluit van Vlaanderens volledige zelfstandigheid bekendgemaakt."

Dit gebeurde vijf dagen nadat een afvaardiging van de Raad van Vlaanderen, aan wiens hoofd dr. Tack stond, ontvangen was door de Duitse staatssecretaris voor Binnenlandse Zaken, excellentie Wallraf. Dr. Tack zegde bij deze gelegenheid tot de laatste: "Met vast vertrouwen wachten de Vlamingen op de beslissingen, die zekerheid mogen geven over hun lot en welke voor vriend en vijand geen twijfel daarover laten bestaan, dat Duitsland Vlaanderens zelfbestemmingsrecht zal erkennen en beschermen"; en de heer Wallraf antwoordde: "Ge zijt op het punt, deze zelfstandigheid uit te breiden en verdere kringen van het Vlaamse land om uw vrijheidsbanier te scharen. Wat volgens de wil van onze keizerlijke heer de onvergetelijke baron von Bissing begon, dat zet de nieuwe

gouverneur-generaal, baron von Falkenhausen, doelbewust en krachtig voort."

De Raad van Vlaanderen wil nu verder, naar het hoofdbureau de 20^e januari mededeelt, zich onderwerpen aan een "nieuwe verkiezing".

Van welk een aard zulk een verkiezing is, blijkt al dadelijk uit de mededeling van het centraal Vlaams persbureau omtrent de vergadering te Brussel op 20 januari jongstleden: "de kandidaten afgevaardigden voor de Raad van Vlaanderen en Gouwraad van Brabant, als vertegenwoordigers van het arrondissement Brussel, voorgesteld door de Vlaamse kiesvereniging van Brussel en omgeving, werden bij hartelijke en daverende toejuichingen eenparig verkozen."

Het gaat hier om dezelfde vergadering van activisten in de Alhambra zaal, waar voor het eerst het nieuwe besluit van de raad van Vlaanderen werd medegedeeld. Op die vergadering voerde dr. Borms het woord over de politieke zelfstandigheid; hij verheerlijkte haar, las de namen der kandidaten af, "welke onder donderende toejuichingen bij algemeenheid van stemmen werden verkozen." Na de toejuichingen zette dr. Borms zijn rede voort. (Verslag over deze vergadering in het Vlaamse Nieuws van dr. Borms, nr. van 22 januari laatstleden).

Bij het beoordelen van de betekenis der uitingen van de openbare mening in bezet België zou het goed zijn de inhoud van de volgende circulaire van de Duitse overheid in overweging te nemen:

"De aanvragen tot het uitschrijven van vergaderingen en het organiseren van gemakkelikheden van alle slag moeten gericht worden tot de burgemeester van de gemeente, waar ze moeten plaatsgrijpen. De burgemeester onderzoekt de aanvraag en is

verplicht, bij het goedkeuren of niet goedkeuren, – in dit laatste geval moet hij de reden van zijn afkeuring opgeven – de aanvraag voor te leggen bij de kreischef, te Brussel bij de kommandantur. De kreischef of de kommandantur nemen een beslissing en delen haar mede aan de belanghebbenden, door tussenkomst van de burgemeester. De aanvragen moeten niet op gezegeld papier geschreven worden, doch, na de goedkeuring van de kreischef, moeten ze voorzien worden van een losse zegel, voor zover zij onderworpen zijn aan de reglementen op de zegel.

Brussel, de 8^e december 1917.

Der gouverneur von Brüssel und Brabant
Hurt, generaleutnant.

Tevens moet men het oog houden op de nieuwe verordeningen betreffende de censuur, waarvan alinea vier van het eerste hoofdstuk zegt:

"Een geschrift, waarvan het drukken werd veroorloofd door de censuur, mag niet het voorwerp worden van een burgerlijke of strafrechtelijke procedure, tenzij bij toelating van de civiele "Verwaltungschef". Elke procedure, zonder deze toelating ingespannen, zal nietig zijn."

En wie de bedoeling van de Duitsers bij dit alles wil begrijpen, moet even de parallel trekken met wat de Duitsers, deze zelfde dagen, te en rondom Brest Litowsk gezegd hebben betreffende de wijze, waarop de bewoners van de bezette gebieden hun zelfbestemmingsrecht mogen uitoefenen.

Het Belgisch Dagblad deelt mede, dat de Belgische kamerleden, die in Nederland vertoeven, de volgende motie hebben aangenomen, als protest tegen de politieke zelfstandigheid van Vlaanderen:

De Duitsers, die hun actie tegen de eenheid van België voortzetten, hebben door enkele personen zonder het minste gezag de autonomie van het Vlaamse land doen afkondigen.

De welsprekende en fiere protesten, welke vroeger door de erkende overheden van het bezette gebied werden uitgebracht, bewijzen ten overvloede, dat al de activistische afkondigingen niet de minste weerklank vinden bij onze landgenoten onder het Duitse juk. De nieuwe handelswijze van onze vijanden geeft eens te meer van hun huichelarij blijk. Ze verschijnt namelijk juist op het ogenblik, waarop de rijkskanselier verklaart, dat Duitsland geenszins het inzicht koestert, zich België toe te eigenen, enkele detailvraagstukken, die later moeten worden geregeld, daargelaten, alsof de onafhankelijkheid en de vrijheid van een land als het onze de geringste beperking zouden dulden.

De groep van de Belgische kamerleden, die in Nederland verblijven en op 26 januari 1918 hebben vergaderd, waarschuwt de bevolking van de neutrale landen tegen de tendentieuze berichten, door onze vijanden verspreid, die erop zijn gericht om als een gewichtige gebeurtenis voor te stellen de handelswijze van verraders, in dienst van de vijand;

Nodigt de uitgeweken Belgen uit, hun gevoelens van eensgezindheid en samenhang te uiten, door aan de Belgische regering een protest tegen de activistische maatregelen te richten.

Het protest is ondertekend door dr. Terwagne (voorzitter, kamerlid van Antwerpen) en Arthur Buysse (secretaris, kamerlid voor Gent).

Dinsdag 29 januari 1918 – avondeditie

Londen, 28 januari. Officieel avondbericht. In de loop van de dag was de vijandelijke artillerie werkzaam ten noordoosten van Ieper. Overigens niets bijzonders.

Berlijn, 29 januari. Officieel. Legergroep kroonprins Rupprecht: op verscheidene punten van het front vuurstrijd.

De politieke zelfstandigheid van Vlaanderen.

Het hoofdbestuur van het Vlaams Belgisch Verbond, dat 6000 in Nederland verblijvende Vlamingen verenigt, heeft de volgende motie met algemene stemmen aangenomen:

Het uitroepen der politieke zelfstandigheid van Vlaanderen door de zogenaamde Raad van Vlaanderen, noopt alle Vlamingen, die vrij kunnen spreken, deze daad met alle strengheid te veroordelen als een aanslag tegen de onafhankelijkheid van België en op de vrije wilsbeschikking van het Vlaamse volk.

De politiek van de Raad van Vlaanderen ligt vast aan de pogingen van de Duitse militairen en annexionisten om hun voogdijplannen door te drijven door middel van uitspraken van zogezegd nationale raden. Het feit, dat de politiek van de Raad van Vlaanderen werd ingeleid door de annexionist von Bissing, door de huidige Duitse regering in zijn geest wordt voortgezet en haar krachtigste steun vindt bij de Tirpitz-partij, is haar onvoorwaardelijke veroordeling.

De Raad van Vlaanderen heeft van het Vlaamse volk nooit enig mandaat ontvangen om in zijn naam op te treden. Hij is eenvoudig en aanhangsel der politiek van de bezettende macht. Daar de vrije meningsuiting in het bezette gebied onderdrukt wordt, is dergelijke aanmatiging een bespotting van het zelfbestemmingsrecht der volkeren.

Deze politiek is trouwens een element van oorlogsverlenging daar een onomwonden verklaring van Duitse zijde, dat België in zijn onafhankelijkheid zou worden hersteld een hoofdvereiste is voor de vrede.

De Vlamingen zullen dan ook deze aanslag op hun vrijheid, hun eer, hun toekomst gepleegd, met algemene verontwaardiging van zich afstoten, zoals zij ieder schijnrechtsherstel van de hand wijzen dat op een duurzame onderwerping moet uitlopen. Welbewust, dat ze aldus ook beter de mogelijkheden vrijwaren om in een alzijdig onafhankelijk België alle maatregelen te doen tot stand komen, welke voor de onbelemmerde levensvoorwaarden van het Vlaamse volk noodzakelijk zijn.

Het hoofdbestuur dr. Frans van Cauwelaert, voorzitter; dr. R. Verdeyen, ondervoorzitter; dr. P. de Keyser, eerste secretaris, Mr. E. van Nuffel, tweede secretaris; J. Beuckeleers, penningmeester; Mr. J. Hoste junior, Emiel Hullebroeck en A. Van Damme, leden.